

מוסדות בית המדרש
אלון מורה

אבר המורה

נאמן תשל"ג

סדרת הספרים

5

צמני העז

9

מהלכות הפסח

7

הכנות לחדש

18

מוצרי חלב

15

כיצד לנקות

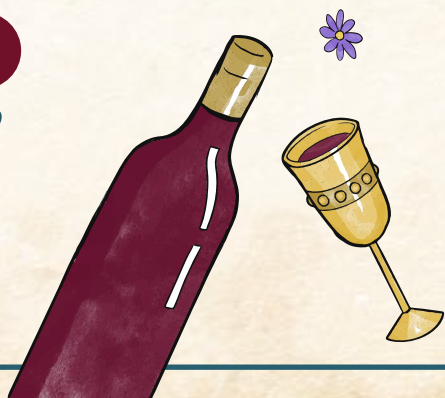
23

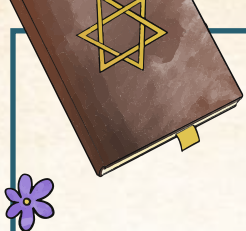
הכנת כוים

28

חדשות ועדכונים -
מוסדות בית המדרש

2

ליקוּאת הפסח

חג האליקים לבנון

קימעא" היא באה, אבל ברור לנו שברגע הנכון תושלם הגאולה, מיידית! "זאע"פ שיתמהמה, אחכה לו בכל יום שיבוא!"

חג החירות: יצאנו מתוך המיצרים של מצרים, להיות בני חורין, ולנהל את שאיפותינו, על פי הדרך העצמאית המתאימה לנו, ולא על פי לחצים מצד אומות העולם. **זה המסר לדורות!**

אפשר לשמוע, להאזין למה שנאמר מחוץ לגבול ישראל, אבל ההנהגה היא שלנו בלבד: "מקרב אחיך תשים עליך מלך, לא תוכל לתת עליך איש נוכרי!"

אם כן, כיצד ניכנס לחג הפסח הבעל"ט:

ניכנס בשמחה ובראש מורם, מתוך עמידה על האמיתות שלנו!

נדע שאנו מובדלים מכל העמים, ויש לנו שליחות בעולם!

נאמין, כי קרובים אנו לגאולה השלימה, שתבוא במהירה בימינו!

חג שמח וכשר לנו ולכל ישראל!

אליקים

אליקים לבנון

שלוש שמות נקבעו לחג:
חג הפסח, חג המצות, חג החירות.
כל שם יש בו מהות:

חג הפסח: על שום שפסח הקב"ה על בתי בני ישראל, בנוגפו את מצרים ואת בתינו הציל. השם מבטא את הקירבה והיחס המיוחד של הקב"ה לעם ישראל. בנים אתם לד' א-לוקים! וכבנים, אנו זוכים לדברים שאין אומות העולם זוכות להם. ואין מדובר רק בהצלה ממכת הבכורות, ומכל שאר המכות, אלא בליווי רצוף של הקב"ה, לאורך כל ההיסטוריה, כאשר בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם.

חג המצות: על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ בצאתם ממצרים. תמיהה גדולה: וכי העניין הטכני הזה, שלא היה די זמן לבצק להחמיץ, על כך אנו חוגגים? אלא ללמדנו, שגם לאחר שיעבוד של מאתיים ועשר שנים, כאשר מגיע רגע הגאולה, הקב"ה אינו מתעכב, אפילו לא לזמן קצר, ומיד גואל את עמו. **ולדורות:** אנו בתהליך מתמשך של גאולה, "קימעא

'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות' אליסף פרשן - מכיל

אנו מרגישים באופן תמידי את הכתף החמה, התמיכה והחיבוק החם מכם ידידינו היקרים, והדרישה והשאיפה לגדול ולעלות קומות נוספות בתורה היוצאת מבית המדרש באלון מורה - בהרי השומרון. ערב חג הפסח, זו הזדמנות מצוינת עבורי להודות לכם על תמיכתכם!

תודה גדולה על שותפותיכם עמנו! יוסיף לכם הקב"ה כהנה וכהנה בבריאות, בשמחה ובשפע גדול נמשיך ונפרח ונזכה לראות את המשך גאולתם של ישראל עין בעין בשוב ה' ציון.

לכם ולבני משפחותיכם

פסח כשר ושמח!

אליסף פרשן

ימים אלו, ימי גאולה, כבימים ההם - בזמן הזה. זוכים אנו לציין בימים אלו את הניסים המופלאים שקרו לאבותינו, ביציאה מעבדות לחירות, בהתגבשות לעם - עד להגעה לארץ הקודש - ארץ ישראל, וגם אנחנו בימינו זוכים לטעום את ימי הגאולה, את העמקת השורשים, שוב, כאן בארץ הקודש - והפעם לעולם.

וכדרכה של גאולה, שהיא מגיעה לאט ובמתינות, כאיילת השחר שבקעה, מנצנצת ועולה, ולפעמים אף אנו רואים את האור והחושך שעדיין משמשים בערבוביה.

בימים שמחים אלו, אנו זוכרים ושבים ומשגנים את תפקידינו החשוב, שזכינו לו בדורינו, איש איש בדרכו, איש איש במקומו - בהגדלת תורת ישראל, בחיבור לארץ ישראל, בחיבור לעם ישראל ולהרבות תמיד באהבת ישראל.

לקראת החג – זמנים

יום שלישי, י"ג ניסן (4.4)

מכירת חמץ	עד ליל בדיקת חמץ, ביום שלישי, י"ג ניסן.	מומלץ לחתום על טופס ייפוי כח אצל הרב המקומי, או דרך אתר "כיפה".
בדיקת חמץ	ביום שלישי בלילה החל משעה 19:20	

יום רביעי, י"ד ניסן (5.4)

תענית בכורות	תחילת התענית: 4:48 סיום התענית: 19:20	
סוף זמן אכילת חמץ	9:41 לספרדים 10:04 לאשכנזים בשעת הצורך, אפשר להקל ולאכול עד השעה 10:35	
סוף זמן שריפת החמץ וביטולו	10:53 לספרדים 11:23 לאשכנזים בשעת הצורך, יש מתירים לשרוף ולבטל את החמץ עד השעה 11:38	

ירושלים: 18:23 | שומרון: 18:33
תל אביב: 18:41 | חיפה: 18:35

זמן
הדלקת נרות החג

עד חצות הלילה:
00:06 לספרדים | 00:41 לאשכנזים

סוף זמן
אכילת אפיקומן

יום שלישי ט"ו ניסן (6.4)

מתחילים לספור ספירת העומר.

ירושלים: 19:38 | שומרון: 19:38
תל אביב: 19:40 | חיפה: 19:40

צאת החג

הזמנות לקראת החג

שיעורים ומיצוב

נפח של קופסת גפרורים ורבע

שיעור נפח של כ"צית" (כ-28 סמ"ק)

לאכילת מצה ומרור

נפח של כארבע קופסאות גפרורים

שיעור נפח של רביעית (כ-90 סמ"ק)

לכוס יין מארבע כוסות

כל הזמנים
בחוברת לפי
שעון קיץ

מה עוצ צריך להכין אלו הסדרה?

זרוע	חתיכת בשר צלוי להניח על הקערה (לא לאכילה)
ביצה	לקערת הסדר, ויש הנוהגים לאכול ביצים מבושלות בסעודת החג.
יין	גביעים או כוסות, לכלל המסובים שיש בהם נפח של רביעית לפחות. יין (או מוץ עגבים) בכמות שתספיק לארבע כוסות עבור כל אחד.
כרפס	ירקות עלים או תפו"א. חתיכה קטנה לכל אחד מהמסובים (פחות מכ"זית"). לנוהגים כרמב"ם, אוכלים כ"זית" מהכרפס.
מי מלח	כדי לטבול את הכרפס
מצות	להכין לכל אחד מהמסובים לפחות 4 זיתים של מצות. עדיף 5 זיתים.
מרור	כל אחד מהמסובים צריך לאכול 2 זיתים של מרור. יש להכין חסה נקיה מתולעים לפני החג. יש נוהגים לאכול שורש חזרת (חריין).
חרוסת	עשויה מתפוח, רימון, תמר, אגוז, יין, תבלינים ועוד. די בכמות קטנה כדי לטבול בה את המרור.

מהלכות הפסח

הרב אליקים אבנון, רב השולחן

טפסי ההרשאות למכירת חמץ נמצאים בידי רבני הישובים (לבעלי מפעלים ובתי חרושת קיים שטר הרשאה שונה מהשטר הרגיל).

מי שאיננו יכול להגיע ולחתום על השטר, יכול למנות שליח למכירת חמץ גם דרך אתר "כיפה" באינטרנט, בכתובת:

www.kipa.co.il/passover

למכירת חמץ

לכתחילה, רצוי שלא להשאיר בבית חמץ גמור, אלא לסיימו לפני פסח ולבער את מה שנותר (ואין בכך "בל תשחית").

הרוצה למכור חמץ גמור או תערובות חמץ שיש ברשותו, צריך לחתום עד יום שלישי, יג' ניסן, על טופס ייפוי כח והרשאה לרב או למועצה הדתית, למכור את החמץ שברשותו לנוכרי.

לתשומת לב: השטר עליו חותמים הוא ייפוי כח והרשאה למכירת החמץ שתיעשה על ידי הרב, המשמש כשליחו של המוכר. בפועל, מתבצעת המכירה לנוכרי ביום שלישי, י"ג בניסן לפני השקיעה, וביום רביעי, י"ד בניסן בבוקר.

בהתאם לכללים לעיל, יש לרכז את החמץ לפני בדיקת החמץ במקומות סגורים ומסומנים, שאפשר יהיה להצביע עליהם בפני הנוכרי הקונה את החמץ.

במכירה אפשר לכלול גם טוסטר שקשה מאוד לנקותו מפירוורים, מוצרי קוסמטיקה ותמרוקים המכילים אלוהול (שאוילי יוצר ממיני דגן) וברכונים (שאוילי דבוק בהם חמץ).

ביום רביעי בלילה, מוצאי שביעי של פסח, החל מהשעה 20:00, כרבע שעה לאחר צאת החג, מושלמת העסקה עם הנוכרי ואפשר להשתמש בחמץ שנמכר לו.

יום שלישי, י"ג ניסן (4.4) – אור לי"ד ניסן

בדיקת חמץ

יש לסיים את נקיין הבית ביום שלישי, י"ג ניסן, ולרכז את החמץ הנשאר, כדי לאוכלו ביום רביעי בבוקר.

ביום שלישי – זמן צאת הכוכבים בשעה 19:02.

מתפללים ערבית ומיד אח"כ בודקים את החמץ.

הבדיקה מתבצעת בכל מקום **שדרך להכניס בו חמץ**, כולל: מקרר, מקפיא, רכב וכדומה.

גם במקום העבודה יש לבצע בדיקת חמץ, כגון: בשולחנות, במגירות ובתאים שרגילים לשמור בהם מזון חמץ.

אדם השוהה במקום בו אחרים אינם מבערים את החמץ, יכול וצריך לבדוק חמץ גם בחול המועד פסח עצמו. במקרה כזה יקפיד שסביבתו הקרובה, כגון: הכסא והשולחן שלו, יהיו נקיים מחמץ.

העולה על רכב כטרמפיסט ואינו בטוח שבעל הרכב בדק את רכבו, יכנס, ותוך כדי ישיבה יבדוק סביבו. אם מוצא פירוורים, ינערם כך שיפלו למרגלותיו.

הערה: בבדיקת חמץ יש "חובת חפצא", לבדוק כל מקום שדרך להכניס בו חמץ ואגו רוצים להשתמש בו בפסח, ויש גם "חובת גברא", שחכמים חייבו כל אדם לבדוק חמץ.

למשל: משפחה העוזבת את ביתה בערב הפסח ומתארחת במקום אחר, אע"פ שלא תשהה בביתה בפסח, יש חובה על בעל הבית לנקות חדר אחד ולקיים בו את מצוות בדיקת חמץ.

[הלכות הנוגעות לבדיקה מובאות בעמוד 12 "כיצד מנקים?"]

סוף צמח אכילת חמץ

ביום רביעי בבוקר אסור לאכול מצה. אמרו חכמים: כל האוכל מצה בערב הפסח, כאילו בא על ארוסתו בבית חמיו. כלומר: הואיל ובלילה יש מצווה לאכול מצה, הטועמה מן הבוקר מקדים את המאוחר, שלא לשם מצווה אלא מתוך תאוה גרידא. לכן, אסרו חכמים את אכילת המצה כבר משעות הבוקר של ערב הפסח.

חמץ - מותר לאכול עד סוף השעה הרביעית של היום (לפי שעות זמניות).

- יש ספרדים הנוהגים לאכול חמץ עד השעה **9:41**.
- מנהג אשכנזים לאכול חמץ עד השעה **10:04**.
- בשעת הצורך, כשלא הספיק, אפשר להקל ולאכול עד **10:35**.

סוף צמח שריפת חמץ וביטולו

מן התורה, מותר החמץ עד סוף השעה השישית, חצות היום. אולם, חכמים ציוו לבערו ולבטלו עד סוף שעה חמישית.

- יש ספרדים המחמירים לשורפו ולבטלו עד השעה **10:53**.
 - מנהג אשכנזים לשרוף את החמץ ולבטלו עד השעה **11:23**.
 - בשעת הצורך, יש מתירים לשורפו ולבטלו עד השעה **11:38**.
- יש להקדים ולשרוף את החמץ מעט קודם, כדי שיספיק לבטלו עד זמן זה.

ביטול חמץ

לאחר הבדיקה יש לבטל את החמץ, על פי הנוסח המובא בסידורים.

חשוב לדעת: כל אדם, בן או בת שהגיעו למצוות, יש לו קבין והוא בעלים על החמץ שברשותו. לכן, לא די בביטולו של בעל הבית עבור אשתו או של אבא עבור ילדיו הגדולים, אלא צריך כל אחד מבני הבית לבטל את החמץ שברשותו.

יום רביעי, י"ד ניסן (5.4)

תענית בכורות

ביום רביעי, זמן עלות השחר בשעה **4:48**.

משעה זו נוהגים הבכורות להתענות. רוב הבכורות נוהגים להשתתף בסיום מסכת לאחר תפילת שחרית, ולהתחיל את סעודת המצווה בבית הכנסת. אחר כך, הולך כל אחד לביתו, ממשיך את סעודת המצווה ויכול לאכול במהלך היום.

למתענים: סיום הצום בליל הסדר, בזמן צאת הכוכבים בשעה **19:20**. משעה זו רשאי לקדש ולהתחיל את ליל הסדר ולשבור את הצום.

תספורת וזילוח

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו מתחילים לשחוט את קרבן הפסח בערב פסח אחר חצות היום. את בשר הקרבן היו צולים, ואוכלים אותו בליל הסדר בירושלים.

משום כך, אסרו חכמים לעשות מלאכה בערב הפסח מחצות היום, (לאשכנזים משעה 12:41 ואילך ולספרדים משעה 12:06 ואילך). לכן, יש להזדרז להסתפר, להתגלח וליטול ציפורניים לפני חצות היום.

מי שלא הספיק, רשאי להתגלח, לספר את עצמו או ליטול את ציפורניו גם אחר חצות היום. אולם, לא יסתפר אצל ספר.

קבלת יום טוב בשעה מוקדמת

כמו בכל שבת או יום טוב אפשר להקדים את שעת קבלת יום טוב.

אולם, שונה פסח משאר ימים טובים, מפני שנאמר בו: "בערב תאכלו מצות".

למדו מכאן חכמים, שאין לאכול מצה אלא בצאת הכוכבים. לכן, גם הקידוש חייב להיות אחר צאת הכוכבים.

מי שסיים תפילת מנחה לפני השעה 17:44, שהוא זמן פלג המנחה, רשאי להתפלל ערבית של חג מזמן פלג המנחה ואילך, כולל אמירת הלל שלם, כנהוג. אולם, אין לקדש קידוש של ליל החג אלא משעה 19:20, עם צאת הכוכבים.

מי שלא ביטל את החמץ עד השעה 11:38 (שהיא השעה המאוחרת ביותר בה ניתן לבטלו על פי החישוב המקל ביותר) חייב לשרוף את החמץ שברשותו, מפני שלאחר זמן זה הביטול אינו מועיל.

אכילה הזרה פסח

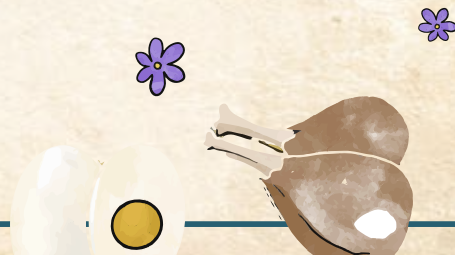
כאמור:

מצה אסורה באכילה משעות הבוקר.

חמץ אסור באכילה מהשעה הרביעית.

מה מותר לאכול בערב הפסח?

- ספרדים נוהגים לאכול **מצה עשירה** עד סוף שעה תשיעית, ולחשבונו היינו עד השעה 15:45.
- אשכנזים נוהגים שלא לאכול מצה עשירה כבר מזמן איסור אכילת החמץ. גם להם מותר לאכול **מצה שנתבשלה**, כמו קביידלך, עד סוף השעה התשיעית (ע"פ מנהג אשכנז 15:50).
- בשר, דגים, גבינה וכדומה, מותר לאכול גם לאחר שעה זו.

ארבע מצוות בליל הסדר:

שתיים מדאורייתא:

1

"והגזית לבנק"

סיפור יציאת מצרים

2

אכילת מצה

ושתיים מדרבנן:

3

אכילת מרור

4

שתיית ארבע כוסות

ליל חמישי, ט"ו בניסן (5.4) – ליל הסדר

הצלקת נרות

לכבוד יום טוב מדליקים נרות ומברכים שתי ברכות: "להדליק נר של יום טוב", וברכת "שהחיינו".

יש המדליקות בערב יום טוב לפני השקיעה כבכל ערב שבת, ויש המדליקות משנכנס יום טוב כאשר חוזרים מבית הכנסת לאחר תפילת ערבית. יש לזכור להדליק נר נשמה בערב יום טוב כדי שממנו אפשר יהיה להדליק את הנרות. המדליקה משנכנס יום טוב תיזהר שלא לכבות את הגפרור אלא תניח אותו על משטח יבש עד שיכבה מעצמו.

שיעור "כזית"

שיעור "כזית" הוא שיעור נפח של כ-28 סמ"ק (בערך נפח של קופסת גפרורים ורבע).

כאשר מגיעים ל"מוציא מצה", לאחר נטילת ידיים לסעודה, לכתחילה יש לאכול מהמצה כשיעור של 2 זיתים (נפח של כשתי קופסאות גפרורים וחצי).

שיעור זה נמצא בגודל של כשני-שליש מצת מכונה.
יש להשתדל לסיים את אכילת שני הזיתים בתוך 4 דקות.
למי שהדבר קשה, ימשיך לאכול עד שסיים את אכילת
שני הזיתים.

שיעור אכילת לרר - "כצית"

28 סמ"ק, כנ"ל.

שיעור "רביעית"

שיעור שתיית כוס מארבע הכוסות - רביעית, שהוא שיעור נפח של 3
זיתים, כ-90 סמ"ק.

סוף צלן אכילת אפיקומן

לכתחילה בחצות הלילה,

(לאשכנזים 00:41 ולספרדים 00:06).

מי שלא אכל את האפיקומן עד חצות, יאכל אחרי חצות.

סיום החג הראשון

צאת החג בשעה 18:37 (בירושלים, ובשאר הערים לפי המנהג). ההבדלה
כבכל מוצאי יום טוב - מברכים שתי ברכות: "הגפן" ו"המבדיל", ללא
בשמים וללא נר.

במוצאי החג מתחילים לספור את העומר.

יום רביעי (12.4) שביעי של פסח

- א. כניסת החג, ביום שלישי בשעה 18:37.
- ב. יש נוהגים להדליק נר בשמה לעילוי
נשמת קרובי משפחה שנפטרו.
- ג. הדלקת נרות חג.

יש נוהגות להדליק נרות חג לפני כניסת
החג, בשעה 18:37. ויש המדליקות
משנכנס יום טוב כאשר חוזרים מבית
הכנסת לאחר תפילת ערבית. ויקפידו
להדליק נר בשמה, אשר ממנו ידליקו
את נרות החג. מותר להדליק גם מנר
הנשמה אשר הודלק לעילוי נשמת
הקרובים.

- ד. על הדלקת הנרות מברכים: אשר
קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של
יום טוב. אין מברכים שהחיינו.

כיצד מנקים?

ההלכה: יש לנקות ניקוי כללי (שלא יישאר חמץ נראה לעין), אך אין צורך לנקות כל פירור וכל פריט בפני עצמו (צעצועים, ספרים וכדומה). חפצים שלא משתמשים בהם בפסח יש להצניע או לציינם בפתק – "לא להשתמש בפסח". חדר או דירה – לנקות ולסגור. אין צורך לבדוק בדיקת חמץ.

הערה: פירורים הנותרים בפינות החדר – "לא חשיבי", ואין צורך אפילו לבטלם. די לשטוף את הרצפה.

3. מקום שרגילים להכניס בו חמץ – ובדעתנו להשתמש בו בפסח
לדוגמא:

- מקרה, ארונות מטבח.
- שולחן מחשב, ספות, מיטות (לעיתים ילדים מכניסים בהן חמץ) וכדומה.
- ספרים שרגילים ללמוד בהם על השולחן וברצוננו להשתמש בהם בפסח.
- כלי רכב.
- משחקי ילדים שישחקו בהם בפסח.
- כיסים, בעיקר בבגדי ילדים, שישתמשו בהם בפסח.
- תיקים ותרמילים המיועדים לטיול בפסח.

כדי להקל מעט בעבודות ניקוי הבית לקראת פסח, כדאי לחלק את הבית ואת תכולתו לשלושה קריטריונים חשובים זה מזה בהלכותיהם <<

1. מקום שאין דרך להכניס בו חמץ (גם אם יש חשש קל שמא אי פעם הכניסו בהם חמץ)

לדוגמא:

- מדפים עליונים בארונות בגדים ובארונות ספרים.
- מדפים תחתונים של ארונות, בתנאי שאין תיבוקות בבית.
- ספרים שמקפידים שלא להביאם לשולחן האוכל.

ההלכה: אין צורך לגעת בהם כלל ולנקותם, ואין צורך לבדוקם בבדיקת חמץ.

2. מקום שרגילים להכניס בו חמץ – ואין בדעתנו להשתמש בו כלל בפסח

לדוגמא:

- חדר או דירה שלא יכנסו אליהם בפסח.
- כלי מטבח: סירים, תבניות, צלחות וכדומה.
- תנור אפיה שלא ישתמשו בו בפסח.
- משחקי ילדים שלא ישחקו בהם בפסח.
- בגד עם כיסים שלא נלבש אותו בפסח.

ההלכה: חייבים לנקות היטב מקומות אלו ולבדוק בהם בדיקת חמץ לאור הנר בליל ארבעה עשר בניסן (אם יש מקומות רבים כאלה, אפשר לבדוק לאור הנר באחד הלילות הקודמים, בלי ברכה).

למעשה:

ארונות בגדים

הגדרתם: מקום שאין דרך להכניס בו חמץ. אם רוצים בכל זאת לנקות, די לעבור במטלית יבשה. אם ידוע שהכניסו בהם חמץ, יש לרוקנם ולנקותם עם מטלית לחה, לעשות בהם בדיקת חמץ בעזרת נר, ולהכניס את הבגדים.

ארונות מטבח

הגדרתם: מקום שדרך להכניס בו חמץ.

א. ארונות מטבח שאין בדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לרוקנם ולנקותם בעזרת מטלית לחה (אין צורך לשפוך מים). אין צורך בבדיקת חמץ. אפשר להכניס אליהם כלי חמץ שעברו שטיפה רגילה, לסוגרם ולכתוב עליהם "כלי חמץ".

ב. ארונות מטבח שבדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לנקות היטב במטלית לחה, ולבדוק בהם חמץ בעזרת נר. לאחר מכן, אפשר להכניס אליהם את כלי הפסח.

רצפת הבית

די בשטיפה רגילה.

מקרר

הגדרתו: מקום שדרך להכניס בו חמץ ודעתנו להשתמש בו בפסח. יש לנקות היטב את המדפים ואת הקירות, את המסילות ואת הקרקעית (שיניו צבע בדפנות - אינו חמץ!) כמו כן, יש לנקות את הגומי האוטם את הדלת, בעזרת מברשת שיניים, ולסלק את הפירורים הנראים לעין. מה שלא נראה לעין, בטל. לאחר מכן, יש לבדוק בו חמץ לאור הנר, ומוותר להשתמש בו בפסח. כפי שנכתב לעיל, ביום הניקוי אפשר לבדוק את החמץ במקרר גם בערבים שלפני זמן הבדיקה. במקרה כזה, את החמץ שנותר לשימוש עד הפסח יש לשמור בתחתית המקרר בקופסא כדי שלא יתפזר.

שטיחים

אין צורך להשתמש בחומרי ניקוי, ודי לנקותם באחת משלוש האפשרויות: לנער היטב, "לדפוק" עם מחבט או לשאוב עם שואב אבק.

שולחנות

לנקות עם מטלית לחה. משטח אכילה של כסא תינוק - לנקות היטב. רצוי לערות עליו מים רותחים. שולחן שעורכים עליו בצק ורוצים להשתמש בו בפסח כשהוא חשוף, ללא מפה או ניילון, יש לנקותו היטב ולערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי.

לסיכום: לפני שאגנו הופכים את הבית, נעצור לרגע
ונתבונן היכן באמת יש לגקות וכיצד, בהתאם לקריטריון
שאליו שייך כל מקום ופריט. כך ניכנס כהלכה לחג
הפסח עם פחות עייפות ומתח.

מוצרי חמץ

מוצרי החמץ הם הבית נדלקים לאלוהי קריטריונים, שלא אהב התייחסות האכזרית שונה.

1. מוצרי חמץ גמור

מוצרים העשויים מחמשת מיני דגן. לדוגמא: עוגיות, אטריות, פתיתים, ביסלי, שקדי מרק, שניצל מוכן, כדורי פלאפל, בירה, ויסקי, מוצרי סויה (שמשמשים בהם או בציפוי שלהם בקמח), סולת, קורנפלקס, (מכיל לתת) גרבולה, **מזון לבע"ח** המכיל חמץ (ראה הערה להלן).

ההלכה: כל אלו נחשבים חמץ גמור ויש לשורפם לפני הפסח או למוכרם לנוכרי באמצעות ייפוי כח ושליחות דרך הרבנות או המועצה הדתית. יש מחמירים שלא לסמוך על המכירה בחמץ גמור, אלא לבער ולשרוף מוצרים אלו.

(הערה: יש מספר חברות המייצרות מזון לבעלי חיים: כלבים, חתולים, ציפורים, דגים ומכרסמים במיוחד לפסח, ללא חמץ. יש לעקוב אחר פרסומיהן)

2. תערובות חמץ או חשש חמץ

מוצרים המכילים חמץ בתוכם (ברכיבים יתכן שיופיעו כ: קמח חיטה, דגנים, גלוטן, לתת, עמילן).

[בחלוקה בין מוצרי חמץ גמור לבין תערובות חמץ נכללו גם מרכיבים שחלקם חמץ וחלקם אינם חמץ. לדוגמא: יש עמילן חמץ המיוצר מדגנים, ויש עמילן שאינו חמץ, המיוצר מקטניות (תירס, סויה, טפיוקה) או מחומרים אחרים (תפ"א). אם לא צוין על המוצר ממה הוא עשוי, צריך למוכרו]

לדוגמא: אבקת מרק, קמח לבן, תרופות בסירופ, קישוטים העשויים מדגנים (אם מצופים לק, אפשר להשאירם לבוי).

ההלכה: אין חובה לבער מוצרים אלו, אך אסור להשתמש בהם בפסח ויש למוכרם לנוכרי.

3. מוצרים שאינם כשרים לפסח אך אין בהם חשש חמץ

לדוגמא: תמרוקים (ללא הכשר לפסח), מוצרים המכילים **עקבות** גלוטן או שיש בהם **חשש** לגלוטן או חשש לתת.

קטניות – לנוהגים שלא לאכול קטניות או מוצרי קטניות.

לדוגמא: אורז, בטנים, במבה, חומוס, שמנים מקטניות, פופקורן.

ההלכה: יש להצניעם ולא להשתמש בהם בפסח. אין צורך למכור לנוכרי או לבטלם.

רשימת מוצרים לפסח

(שאלים לוצרי לזון)

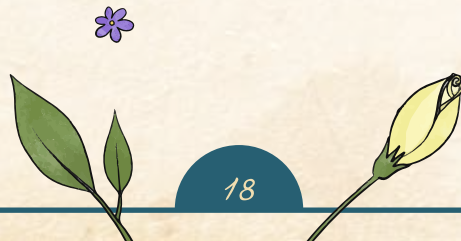
במוצרים הבאים צוין האם יש צורך בהכשר לפסח, בצורה הבאה:

- **צריך** - כלומר: צריך הכשר לפסח.
- **רצוי** - כלומר: אם משיגים בקלות עם הכשר - עדיף. אם לא משיגים עם הכשר - אפשר להשתמש גם ללא הכשר מיוחד לפסח.
- **לא צריך** - כלומר: אין צורך בהכשר - מיוחד לפסח.

מוצרים המכילים שמן נבט חיטה/ויטמין E - צריכים הכשר מיוחד לפסח.

- * מוצרים שדורגו כ-רצוי, הסיבה לכך:
 מחד - נפסלו מאכילת כלב. מאידך - באים במגע עם אוכל. הספק - שמא אחשביה.
- ** מתוך הנסיון, טעם דאורדורנט ומגבונים הוא טעם פגום. לכן, גם אם מכילים מרכיב חמץ, מותרים בהנאה בפסח.

המוצר	הדין
אבקת כביסה	לא צריך
אבקה למדיח	רצוי
אלכוהול גיל	לא צריך
אצטון	לא צריך
אקונומיקה	לא צריך
גיל אלורה (לשימוש בפה)	צריך
דאודורנט	לא צריך**
וזלין טהור	לא צריך
חול ניקוי	לא צריך
טלק	לא צריך
כלים חד-פעמיים מנייר או מקרטון	רצוי
כלים חד-פעמיים מפלסטיק או מקלקר	לא צריך
כפפות חד-פעמיות (בלי אבקה)	לא צריך

המוצר	הדין
סקוטש (חדש!)	לא צריך
פלסטלינה	לא צריך
פלסטלינה - בר בצק	לא לשימוש בפסח!
קרם ידים	צריך
קרם לחות לתינוק/ למבוגר	לא צריך
קש לשתיה	לא צריך
שמן לתינוק	לא צריך
שמפו לשתיים	לא צריך
שמפו לשיער	לא צריך
שפתון / אודם	צריך
שקיות ניילון	לא צריך
שקיות קוקי (צלייה)	לא צריך
תבניות אלומיניום	כשרות לכל השנה
תחליב לחות	לא צריך

המוצר	הדין
משחות שיניים	צריך
נוזל דוחי יתושים	לא צריך
נוזל הברקה למדיח	לא צריך
נוזל לניקוי חלונות	לא צריך
נוזל לניקוי כלים	רצוי*
נוזל לניקוי תנור/ מיקרו	לא צריך
נוזל לשטיפת רצפות	לא צריך
ניילון נצמד	לא צריך
נייר אפיה	לא צריך
נייר טואלט	לא צריך
נייר כסף	כשרות לכל השנה
נייר סופג	רצוי*
סבוני אסלה	לא צריך
סבונים	לא צריך

המוצר	הדין
מגבות בד (משומשות)	לכבס
מגבונים/ ממחטות לחות	לא צריך**
מטהר אויר	לא צריך
מי פה	צריך
ממחטות נייר	לא צריך
מנג'טים	לא צריך
מסיר שומנים	לא צריך
מסיר שומנים קר/ מהיר	לא צריך
מפות (משומשות)	לכבס
מפיות נייר	לא צריך
מרכז כביסה	לא צריך
מרכז שיער/ מעצב שיער	לא צריך
משחות נעליים	לא צריך

הנחיות לשימוש בתרופות

- א. תרופות המיועדות לשימוש חיצוני (משחות, טיפות, פתילות, זריקות) - מותרות בשימוש בפסח בשעת הצורך. לכן ברשימות המתפרסמות של תרופות המאושרות לשימוש בפסח מובאות רק תרופות הגלקחות דרך הפה.
- ב. תרופות המכילות קטניות מותרות, גם לנוהגים שלא לאכול מוצרי קטניות.
- ג. בתרופות שיש בהן חשש חמץ, עדיף להשתמש בכדורים מאשר בסירופ נוזלי.
- ד. ויטמינים ותרופות הומאופתיות מבוססים פעמים רבות על אלכוהול המיוצר מחמץ.
- ה. בשעת הצורך, מומלץ לבדוק באתר האינטרנט של קופת חולים "כללית" המפרסמת לקראת פסח רשימה מפורטת של תרופות וכדורים שבהם אפשר להשתמש בפסח, או לשאול רבנים ופוסקי הלכה שיש בידם רשימה מעודכנת.
- ו. קופ"ח כללית מעמידה לרשות הציבור מערכת "תרפון" לשליחת הודעה או ווצאפ עם שם התרופה, וקבלת מענה מידי על כשרותה לפסח. תרפון תשפ"ג 055-9982701.

הכשרת כלים

נהוג להעמיד לרשות הציבור צוותי הכשרה, העוסקים בהגעת כל בית. הצוותים הללו חייבים ללמוד היטב את דיני ההכשרה (שו"ע או"ח סימנים תנ"א-תנ"ב), כדי לדעת אלו כלים ניתן להכשיר וכיצד להכשיר כל כלי, בליבון או בהגעלה.

- בכלים אותם מבקשים להגעיל, אין להשתמש 24 שעות לפני ההגעלה.
- יש לפרק ידיות סירים וכדומה, ולנקות היטב את הכלי ואת הידיות.
- יש להביא להגעלה גם ידיות וברגים.

הכלל בהכשרת כלים הוא "כבולעו כך פולטו".

לכן, כלים הבולעים חמץ עם נזל, בבישול - הגעלתם במים רותחים. כלים הבולעים חמץ יבש, כמו תבניות אפיה, הכשרתם ע"י ליבון חמור.

למעשה:

- צלחות חרסינה - לא ניתן להכשיר.
- כלי בישול מזכוכית (לא אפיה), כגון: סירי פיירקס לבישול עם נוזלים, צלחות, כוסות וכד' - להגעיל ברותחין.
- כלי זכוכית שאופים בהם (תבניות פיירקס וכד') - אי אפשר להכשירם, מפני שאי אפשר ללבנם ליבון חמור.
- סירי בישול ממתכת וכן המכסים, הכשרתם בהגעלה. סיר שיש לו קיפול בשפתו, וכן מכסה שיש לו קיפול בשפתו - יש ללבן את השפה בליבון קל.
- מחבת או מחבת ווק - הכשרתם, יש אומרים בליבון קל ויש מחמירים בליבון חמור.
- מחבת בציפוי טפלון/קרמי וכן סיר קרמי - לא ניתן להכשירם לפסח.
- סיר פויקה - הכשרתו בליבון חמור.
- סכו"ם ממתכת - יש להכשיר בהגעלה ברותחין. מזלגות, יש להקפיד לנקות בין שיני המזלג לפני ההגעלה.
- סכו"ם ממתכת עם ידיית פלסטיק - לנקות היטב גם בחיבור שבין הפלסטיק למתכת, ולהגעיל ברותחין.

הכשרת תנור לכתחילה

- ניקוי התנור בחומרי ניקוי המיועדים לכך.
- ניקוי הדלתות, הזכוכית וכדומה.
- חימום על ידי מבער גז ("ברנר") - מעבר עם האש על הדפנות, על המסילות של התבניות ועל הדלת, עד ליבון חמור (עד שמאדים או מאפיר). רצוי שאדם בעל ניסיון יבצע זאת כדי לא לפגוע בתנור.

הכשרה לפי חלק מהדעות

הכל כדלעיל, אלא שבמקום החימום על ידי מבער גז, יש לחמם את התנור לחום המקסימאלי למשך חצי שעה.(בהכשרת תנור לשאר ימות השנה - לא לפסח, אם ידוע שהשתמשו בתנור לאפיית דברים כשרים, אלא שלא הקפידו בהפרדה בין בשר לחלב, וכן שלא אפו בו בשר לא מוכשר או בשר טריפה, אפשר לסמוך לכתחילה על הצורה השנייה של הכשרת התנור).

בכל מקרה, התבניות (תבניות אמיל) והרשתות צריכות ליבון חמור. תבניות אלומיניום אין להן תקנה.

תנור פירואולי

הכשרתו: הפעלת תכנית לניקוי עצמי (בחום מקסימאלי), ודי בזה. הכשרת התבניות: דין כתבניות תנור כפי הנזכר לעיל.

כיריים

ניקוי הכיריים באופן יסודי. את ראשי הלהבות יש לנקות ביסודיות ודי בכך.

את החצובות (מעמדי הסירים) יש ללבן, רצוי בליבון חמור. אם אי אפשר, ניתן ללבנם בליבון קל.

את משטח הכיריים רצוי לצפות בנייר כסף.

כיריים אינצוקציה

יש לנקות היטב את המשטח האינדוקטיבי, ודי בכך.

לנאל גז

על גבי המנגל מצוי שמשממשים עם חמץ גמור, כגון בהכנת קבב, קציצות וכד' וכן לעיתים אופים עליו פיתות ומאפים. לכן, יש לנקות עד כמה שאפשר את רשתות המנגל, וכן את הבסיס ואת מכסה המנגל.

את הרשתות יש ללבן בליבון חמור בעזרת מבער. לבסוף יש להבעיר את המנגל על המקסימום, ולהשאירו סגור כ-15 דקות.

פולט שבת

לנקות היטב ולהדליק למשך כחצי שעה. לאחר מכן, לעטוף בנייר כסף עבה.

איחוס וקולמקוס

1. ניקוי

- לנקות היטב מבפנים ומבחוץ. אין חובה להסיר את האבנית המצטברת!
- לנקות את המכסה היטב.

2. הכשרה

- להכשיר את המכסה ע"י הגעלה במים רותחים.
- לחמם את המיחם או הקומקום כשהוא מלא מים, ובעת הרתיחה להסיר את המכסה. תוך כדי רתיחה, לשפוך מים רותחים מקומקום נוסף לתוך המיחם או הקומקום הרותח, ולדאוג שהמים יגלשו על שפתו החוצה.

יש להקפיד לנתק מיד את זרם החשמל למניעת סכנה!

- במיחם מתכת, יש לעבור על שפת המיחם בעזרת מבער גז, בגלל הקיפול שיש בשפה.
- במיחם הסגור במכסה פלסטיק מעוגל, שאינו מתחמם ואין מניחים עליו אוכל לחימום, אם לא השתמשו בתוך המיחם בחמץ, אין צורך בהגעלה אלא בניקוי חיצוני בלבד.

תרמוס

לנקותו מבפנים ומבחוץ (אין צורך לפרקו), ולערות עליו מים חמים.

איני בר

במשך 24 שעות להיזהר מלערות ממנו על גבי מוצר חמץ. לאחר מכן להפעיל במצב "הרתחה" ולהוציא 2 כוסות מים רותחים.

ליקרוא

1. הכשרת צלחת הזכוכית

- לנקות היטב את הצלחת.
- הגעלה במים רותחים. אפשר להגעיל בסיר גדול מאוד. אם אין סיר גדול, אפשר לחמם מים בתבנית אפיה על גבי הכיריים ולכסות בתבנית נוספת, על מנת לאפשר רתיחה. לאחר מכן, יש לשקע את הצלחת של המיקרוגל בתבנית. במידה והצלחת אינה נכנסת כולה, ניתן לסובבה בתוך המים, עד שמוגעלת כולה.

- כמו כן, לפני ההפעלה יש למלא את המיכל המיועד למלח ואחר כך להפעילו.

כיוור

- לנקות היטב את הכיור, ובמיוחד את דפנותיו במקום החיבור עם השיש.
- לאחר מכן, לערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום כשהם מחוברים לחשמל והמים ממש רותחים. יש להקפיד שהמים יגיעו ישירות מהקומקום לכל שטח הכיור ולא להסתמך על כך שהם נוזלים ממקום למקום.
- יש להניח דף עץ, פלסטיק או פח בתחתית הכיור, לחציצה.

ע"ע

- יש להסיר כל דבר הדבוק לשיש ולנקותו היטב.
- לאחר מכן, יש לשפוך מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי המחוברים לחשמל, וממשיכים את רתיחתם. להקפיד שהמים יגיעו לכל מקום ישירות מהמיחם. יש נוהגים ללבן ברזל או אבן, ולגרור אותם על גבי השיש, בעוד המים הרותחים עליו.
- לאחר העירו, רצוי לכסות את השיש בנייר כסף וכדומה.
- אין להניח סיר חם ישירות על השיש אלא על גבי מפריד או חוצץ.

2. ביקוי המיקרוגל

לפי הוראות הביקוי של היצרן. הביקוי יכול את העיגול עם הגלגלים שעליו יושבת הצלחת.

3. הכשרה

- להחזיר את הצלחת למקומה.
- לשים 2 כוסות מים ולהפעיל את המיקרוגל ל-10 עד 15 דקות, עד שהמים מתאדים, כחצי מכל כוס.

אפיון כלים

1. הכשרת הרשתות

את הרשתות והסלים יש להגעיל בסיר גדול של מים רותחים.

2. גוף המדיח

- להפעיל עם חומר ניקוי בטמפרטורה הגבוהה ביותר, למשך תוכנית שטיפת כלים.
- למי שיש רשתות מיוחדות לפסח, כמובן שמספיקה הפעלת המדיח לתוכנית שטיפה בלבד.
- אם ניתן לנקות את הפילטר לפני ההפעלה - עדיף.

איזן לד אדם שאיזן לו שעה ואיזן לד דבר שאיזן לו מקום

הרב מרדכי אביבזר,
רב המושב תלמי ביאור, בוצר הישיבה

“ברוך המקום, ברוך הוא. ברוך שנתן תורה לעמו ישראל,
ברוך הוא”

כך פותח בעל ההגדה את הדרשה הידועה על ארבעה
סוגי הבגים הנדרשים מן הפסוקים.

בשורות אלו ננסה בקצירת האומר להתבונן מעט
במשמעות הפתיחה המיוחדת הזאת, ובעיקר מדוע
בעל ההגדה בחר את השימוש במילה ‘המקום’ ככינוי
להקב“ה, ולא בכל כינוי אחר?

במפרשים נאמרו כמה פירושים למשמעות המילה
‘מקום’ בהגדה:

באבודרהם ועוד מפרשים כתבו שזו פתיחה מצויה
ואינה קשורה בהכרח להמשך ההגדה, רצונם לומר
שפתיח זה היה נפוץ בקרב הדרשנים, כפתיח לדרשות
וכמו שאומרים: בשם ה’ אל עולם וכדומה.¹

1 וראה באוצר מפרשי ההגדה פירושים נוספים לשימוש במילה ‘מקום’
בדווקא

פסח – חג השירה!?! הרב שלום אילנה, ראש ישיבת אלון מורה

לכל רגל יש את העניין שלו שהוא ממלא את האדם בכל ימי הרגל. בסוכות
היסוד המרכזי הוא השמחה. “ושמחת בחגך” ואחרי כל ימי הרגל אנו מגיעים
לשמחה הגדולה של שמחת התורה שממלא את נשמתנו בשמחה עצומה.
בפסח היסוד המרכזי שמלווה אותנו בכל ימי הרגל הוא השירה. בלילי הסדר
אנו אומרים בלב מלא חירות “שירה חדשה שבחו גאולים”. וכך בסוף הרגל
בשביעי אנו מגיעים לשירת הים שכל ישראל התעלו באותה שירה למחוזות
עליונים “ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי”.

השירה מגלה את עומק האהבה ביננו לבין בוראנו רק כשאדם יוצא לחירות
ומשוחרר הוא יכול לשיר. הרב קוק בעולת ראה אומר שהשירה היא
התבוננות שכלית עמוקה על המציאות. ברגע שאנו בפסח שרים שירה
חדשה אנו מתעלים מכל המיצרים ודבקים בחופש מוחלט ביוצרינו.

בתוך ימי השירה הללו תיקנו חכמים בשבת חול המועד לקרוא את מגילת
שיר השירים. כשמו כן הוא, השיר של השירים. כל המציאות כולה חיכתה
לגילוי הגדול של השיר שמגלה את האיחוד של כל כנסת ישראל בקב“ה
וכדברי התנא הקדוש “אמר רבי עקיבא לא היה כל העולם כדאי כיום
שנתנה שיר השירים לישראל, שכל הכתובים קדש, ושיר השירים קדש
קדשים”.

אחרי כל הניקיונות והדאגה לכל פירטי ההלכה נזכור שאנו צריכים להתמלא
בשירה חדשה על גאולתנו ופדות נפשנו. נשורר את שירת הים ואת השירה
החדשה ונדבק בשיר השירים באהבה נאמנה.

חדשות ועדונים

למוסדות בית המדרש אלון מורה

סוף קברי צדיקים - ישיבת אבנועים

ישיבת אלון מורה - מחזקים את ישיבת חומש

ישבת אמוש מחזקים את משפחות יבב בלוחות הלל ויגל הי"ד

ישבת אבינועם בביקור חיילים

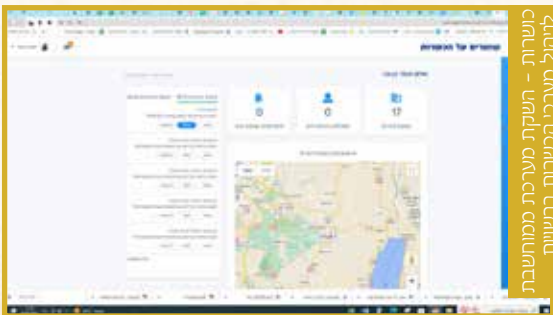
בנוי מגרשיו ספורט - ישבת אמי"ש

התמועות, ר"ח אדר המסורתית - ישבת אלון מורה

ישבת אמי"ש זוכה בפרס החמ"ד

כישרות - השקד מערכת ממוחשבת לניהול מערכי הכשרות ברשויות.

תלמידי ישבת אמי"ש זכה בחידון התני"ך המחוזי לנוער

חדשות ועדונים

למוסדות בית המדרש אלון לורה

במקור הר"ג אריאל
בישיבת אבונום

חטי"ב אמ"ש - יצואה למסע א"י

הר"ג יעקב אריאל נוסע עץ
בישיבת אבונום

התועודת ישיבת -
ישיבת אבונום

ערב ייחודי לבורגי הישיבה באקדמיה

חטי"ב אמ"ש במסע כרמל

ישיבת אלון מורה - שוחות חזקן
ביצאת חטיבתו למסע כוכבת

טי"ן בשבט - ערב חורים בישיבת
אלון מורה לכבודה של ארץ ישראל

ישיבת אבניעם
מתזקם את אבותי

ישיבת אמ"ש - מסע אחריות ותעצומה

ביקור חילים בגבול תצפן

פסח חדש ושמחה!

בית המדרש לתורה והוראה (ע.ר. 580041044) ת.ד. 438 אלון מורה - שכמ, 4483300

טל/ווצאפ: 02-9973905 // פקס: 02-9973965 // office@yelonmoreh.co.il

מוסדות בית המדרש אלון מורה